

Wstęp

W 2016 roku przypadła 580. rocznica śmierci Wojciecha Jastrzębca, piastującego kolejno godności: biskupa poznańskiego, krakowskiego, arcybiskupa gnieźnieńskiego i kanclerza Królestwa Polskiego czasów króla Władysława Jagiełły. Jubileusz stał się okazją do zorganizowania w Sandomierzu konferencji poświęconej tej wybitnej postaci. Miejsce obrad nie było przypadkowe, Sandomierz gościł już bowiem wybitnych naukowców dwukrotnie, w 2005 i 2010 roku, kiedy to dyskutowano nad postaciami biskupa krakowskiego Zbigniewa Oleśnickiego i arcybiskupa gnieźnieńskiego Mikołaja Trąby. Konferencja poświęcona Wojciechowi Jastrzębcowi niejako zamyka tryptyk sandomierskich obrad. Jednakże w przypadku bohatera ostatniego naukowego spotkania ziemia sandomierska i samo miasto mają szczególne znaczenie, Wojciech Jastrzębiec urodził się bowiem w niedalekich od Sandomierza Łubnicach, a leżąca obok wieś Beszowa do tej pory szczyci się wspaniałym kompleksem kościelno-klasztornym (popaulińskim) jego fundacji. To tam Jastrzębiec pobierał pierwsze nauki, a upór i ambicja pozwoliły mu sięgnąć po najwyższe stanowiska duchowne i koronne, osiągnąć status jednego z najbliższych współpracowników króla Władysława Jagiełły. Tym bardziej wydało nam się naturalne, że trzecia konferencja sandomierska powinna być poświęcona właśnie postaci Wojciecha, nieodrodzonego syna tej ziemi.

Organizacja konferencji spoczęła w rękach przedstawicieli Instytutu Historii Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach – dr hab. Bożeny Czwojdrak i prof. dr. hab. Jerzego Sperki, oraz Instytutu Historii i Archiwistyki Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie – em. prof. dr. hab. Feliksa Kiryka i prof. dr. hab. Zdzisława Nogi.

W maju 2016 roku na nasze zaproszenie do Sandomierza przybyli naukowcy z Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, Polskiej Akademii Nauk w Poznaniu i Krakowie, Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, Uniwersytetu

im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytetu Gdańskiego, Uniwersytetu Warszawskiego i Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Podczas dwóch dni obrad – 23 i 24 maja – wygłoszono kilkanaście interesujących referatów, które wzbudziły burzliwą dyskusję. Sylwetkę Wojciecha Jastrzębca przeanalizowano pod kątem działalności kościelnej, politycznej, jego mecenatu artystycznego, przesledzono jego fundacje i najbliższe otoczenie. W trakcie obrad okazało się, że wiele zastałych do tej pory opinii na temat biskupa udało się zweryfikować i przedstawić w nowym świetle, zaprezentowano też nieznanne dotychczas aspekty jego życia. Tym bardziej cieszymy się, mogąc oddać do Państwa rąk teksty wygłoszonych referatów, oczywiście poszerzonych i wzbogaconych w stosunku do wersji konferencyjnych, które – mamy nadzieję – zainteresują nie tylko historyków i historyków sztuki, ale także miłośników ziemi sandomierskiej.

Konferencja mogła się odbyć dzięki przede wszystkim wsparciu udzielonemu przez Kurię Diecezjalną w Sandomierzu na czele z Biskupem Ordynariuszem Sandomierskim ks. dr. Krzysztofem Nitkiewiczem. Obrady toczyły się w Diecezjalnym Centrum Kultury, Edukacji i Formacji Chrześcijańskiej „Quo Vadis”. Tam też zakwaterowani byli uczestnicy konferencji, którym wszelkiej pomocy udzielił dyrektor tej placówki, ekonom diecezjalny, ks. kanonik Józef Szczepański. Wsparcia organizatorom udzielił także Burmistrz Miasta Sandomierza Marek Bronkowski. Do wszystkich kierujemy słowa serdecznej wdzięczności.

Bożena Czwojdrak, Feliks Kiryk, Jerzy Sperka